

ВЛАДИМИР БАЛЧЕВ НА 70 ГОДИНИ

Видин Сукарев

Владимир Балчев е роден на 17 юли 1950 г. в Габрово. Завършва Българска филология във Великотърновския университет. Работи в Националния музей на образованието в родния си град, впоследствие и на други места, но създава името си на изследовател като служител на Държавен архив – Пловдив.

По време на дългите години в контакт с хиляди архивни единици и милиони страници натрупва огромни познания за миналото на града и множество други, свързани с него въпроси.

Изследователските интереси на колежата през годините се променят. Първона-

чално, вследствие на своето университетско образование, той се насочва към книжовните паметници от XV – XVIII век. Публикува резултатите от своите проучвания в различни специализирани периодични издания, но неговата литературна страст, вдъхновение и езиково тласкат отвъд ограниченията на научния стил, оформление и изразни средства. Затова от същото време (80-те години на XX век) той се обръща към съществуващото тогава литературно списание „Тракия“ с главен редактор Николай Хайтов, в което излизат множество работи на младото тогава и много перспективно поколение негови връстници пловдивски писатели и поети. В това списание Балчев отпечатва множество популярни материали, плод на неговите проучвания. Първата му научна публикация за миналото на Пловдив е посветена на името на града по време на османското владичество и не е загубила своята актуалност и днес. За съжаление на пловдивските, а и на българските академични среди, авторът не продължава със заниманията в сферата на късносредновековната и ранновъзрожденска българска литература.

От ръкописите Балчев насочва интереса си към литературната и културна история през XIX и началото на XX век, църковните борби, живота и дейността на различни исторически личности – възрожденски дейци и строители на следосвобожденска България. По-късно се специализира в проучването на стари фотографии и географски карти, без да спира работата си върху различни аспекти на историята на Пловдив и околните селища. Той е автор на десетки изложби от документи и снимки, съставител на албуми, каталози, пътеводители и сборници; статиите му в печатни и електронни медии са безчет. След пенсионирането си в Архива става важна част от екипа на Общински институт „Старинен Пловдив“. През последното десетилетие самостоятелно и в съавторство той публикува

три интересни популярни книги за миналото на града:

Балчев, Вл., Петков, П. З. *Забравеният град. Записки за Пловдив*. Пловдив: ИК „Хермес“, 2012;

Балчев, Вл. *Пловдив – другият бряг на Европа*. Пловдив: Жанет 45, 2014;

Балчев, Вл. *Пловдив по следите на отминалото*. Пловдив: ИК „Хермес“, 2017.

От години Вл. Балчев проучва задълбочено картографската и документална информация за селищата в района на Пловдив по време на османското владичество.

Неговата компетентност е всепризната сред пловдивската изследователска общност. На практика няма колега, проучващ спектъра от първите векове на османското владичество до най-ново време, който да не е получавал помощ от Вл. Балчев под форма на съвет, писмен или визуален документ (обикновено и в трите форми) – винаги безкористно и с усмивка. Искрено пожелавам на Владимир Балчев, здраве, сили и вдъхновение, за да изведе до още по-високо ниво своето реноме на познавач и изследовател!

ПОДБРАНА БИБЛИОГРАФИЯ НА ПО-ВАЖНИ НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ НА ВЛАДИМИР БАЛЧЕВ

- Два дамаскински сборника от Габрово. – Известия на Народната библиотека „Кирил и Методий“ – София, XVI (XXII) (1981), 335 – 353.
- Нови сведения за ранното творчество на Петко Славейков. – Литературна мисъл, 1981, 1, 159 – 177.
- Болгарска граматика на Неофит Рилски и едно нейно допълнение. – Език и Литература, 1982, 3, 23 – 39.
- Поетическите опити на Неофит Бозвели от 30-те години на XIX в. – Литературна мисъл, 1984, 7, 138 – 156.
- Името на Пловдив и българската книжовна традиция по време на османското владичество. – Известия на музеите в Южна България, 11 (1985), 137 – 147.
- (Съставител) Пловдив и побратимените градове. Каталог на документи. Пловдив: Окръжен държавен архив, 1985.
- Книжовни прояви в Карлово и Карловско през периода от XVII до началните десетилетия на XIX век. – Информационно-документален сборник. ОДА – Пловдив, том I. Пловдив, 1987, 121 – 144.
- Невключени в печатните описи приписки като извор за историята на Пловдивския край през XVII – XVIII в. – В: Специфични документи в състава на Държавния архивен фонд – придобиване, обработка и използване. ГУА, Клуб на ТНТМ. София, 1987, 15 – 24.
- Идеята за първото българско изложение. – Архивен преглед, 1991, 4, 55 – 60.
- Двама пловдивски художници, участници в Балканската война. – Информационно-документален сборник. Държавен архив – Пловдив, том IV. Балканската война 1912–1913 г. Пловдив, 1992, 87 – 94.
- Будителят Неофит Рилски в светлината на новооткрити свидетелства. – Научни трудове на ПУ „Паисий Хилендарски“. Филология, 2000, 1, 711 – 724.
- Изборът на Стобийски епископ Кирил за Пловдивски митрополит – В: Сборник в чест на Кирил Патриарх Български по случай 100 години от рождението и 30 години от неговата смърт. Пловдив: НБ „Иван Вазов“, 2001, 26 – 32.
- Неизвестен дамаскински сборник от края на XVIII век. – *Rodopica*, 3 (2002), 1 – 2, 335 – 340.
- Изграждане на Пловдив като панаирен център. – Архивен преглед, 2002, 1-2, 35 – 43.
- Приписки, свързани с габровските възрожденски храмове и манастири. – Архивен преглед, 2005, 1 – 2, 117 – 120.
- Новооткрити писма за дейността на Пловдивската митрополия след потушаване на Априлското въстание. – Известия на държавните архиви, 91 (2006), 65 – 132.
- (Съставител съвместно с Недялка Петрова) Недко Дончов Каблешков – юрист и общественик (1867 – 1964): Архивен фонд N 1208 К. Пловдив: Вион, 2006.
- Постижения и проблеми на информационното обслужване със съхранените фотодокументи в държавен архив – Пловдив. – Архивен преглед, 2007, 3 – 4, 37 – 40.
- Политическото разединение и идеята за издигане на национален паметник на Съединението – Годишник на Регионален исторически музей – Пловдив, 2010, 186 – 190.
- Средните Родопи на старите географски карти. – Родопи, 2011, 5 – 6, 57 – 63.
- Асеновградският край в старите географски карти от 1450 г. до края на XIX век. – В: Стенимахос, Станимака, Асеновград. Принос към изучаването на приемствеността и развитието в социално-икономическата и духовна история на града и региона. Съст. Бойков, Гр., Борисов, Д. Асеновград: Печатница „Диков“, 2014, 235 – 248.